

Štvrt'ročná správa o činnosti pedagogického zamestnanca pre štandardnú stupnicu jednotkových nákladov „hodinová sadzba učiteľa/učiteľov podľa kategórie škôl (ZŠ, SŠ) – počet hodín strávených vzdelávacími aktivitami („extra hodiny“)

Operačný program	OP Ľudské zdroje
Prioritná os	Vzdelávanie
Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ	Gymnázium Z. Fábryho 1, Veľké Kapušany, 079 01
Názov projektu	Zvýšenie kvality výchovno- vzdelávacieho procesu na Gymnázium – Gimnázium, Veľké Kapušany
Kód projektu ITMS2014+	312011U361
Meno a priezvisko pedagogického zamestnanca	Mgr. Ľudovít Mišľan, PhD.MBA
Druh školy	Gymnázium
Názov a číslo rozpočtovej položky rozpočtu projektu	4.6.1 štandardná stupnica jednotkových nákladov – učiteľ SŠ – extra hodiny na gymnázium
Obdobie vykonávanej činnosti	október 2022 – december 2022

Správa o činnosti

**Extra hodiny - odučených 11 hodín
ročník štvrtý
Trieda: 4.A
Predmet: Občianska náuka /OBN/**

október – december

**Témy: Inflácia a investovanie 5.10.2022
Poznanie osobných potrieb. Štátny a rodinný rozpočet 12.10.2022
Podnikateľský plán 19.10.2022
Načo slúžia banky. Úver a úžera, dohľad nad bankami 26.10.2022
Úvery a bankové riziko 2.11.2022
Založenie účtu, bankový výpis 9.11.2022
Finančné operácie na účte. Platobný styk 16.11.2022
Platobné karty, Možnosti elektronického Bankovníctva 23.11.2022
Investičné alternatívy – cenné papiere, akcie a dividendy 7.12.2022
Nákup na splátky, úver – RPMN a jej výpočet 14.12.2022
Otázky a úlohy. Zhodnotenie práce 21.12.2022**

Študenti diskutovali na tému: Hodnota peňazí nie je stála. Za rovnakú sumu peňazí v rôznom období nekúpime zvyčajne rovnaké množstvo tovaru. Veľkým nepriateľom peňazí je inflácia, ktorá spôsobuje rast cien a znižovanie hodnoty peňazí. Uvedieme dva príklady: Cena tovarov v čase

zvyčajne stúpa. Príkladom môžu byť potraviny. V 70. rokoch minulého storočia stál jeden rožok 30 halierov (asi 1 cent), dnes má cenu asi 6 centov. Za sumu, ktorú dnes dáme za 10 rožkov by vaši rodičia (starí rodičia) kúpili 60 rožkov.

Znamená to, že hodnota peňazí klesá. Príkladom môže byť nákup auta. Kvôli tomu je potrebné ušetriť peniaze rozumne investovať alebo uložiť v banke, kde sa k vkladu pripisuje úrok.

Prijmy štátneho rozpočtu predstavujú všetky finančné toky, ktoré sa v priebehu obdobia jedného roka stávajú zdrojom pre výdavky. Úlohou študentov bolo špecifikovať prijmi rozpočtu, ktoré pochádzajú z daní – daňové príjmy a z príjmov, ktorých pôvod je mimo daní – nedaňové príjmy. Vedieť rozdeliť príjmy pochádzajúce z priamych a nepriamych daní. Diskutovali na tému základné položky štátnych výdavkov. Kapitálové výdavky a bežné výdavky – dávky sociálnej pomoci, sociálneho zabezpečenia, ako aj položke školstva a vzdelávania. Časť výdavkov vynakladá štát na zaistenie niektorých svojich základných funkcií – predovšetkým obrany a bezpečnosti štátu a fungovanie systému súdnictva. Študenti dospeli k záveru, že medzi osobným a rodinným rozpočtom neexistuje zásadný rozdiel. Hovoríme, že správne zostavený rodinný rozpočet pomáha získať kontrolu nad finančnou situáciou rodiny. V rodinách to funguje rôzne. Niekde si rozpočet nerobia, niekde majú obálky, do ktorých si odkladajú presné sumy podľa výšky výdavkov, niekde si rozpočet robia pomocou rôznych programov a kalkulačiek v počítači.

Podnikateľský plán a finančná analýza. Úlohou študentov bolo vytvoriť vlastný finančný plán na niekoľko mesiacov vopred, ktorý zohľadňuje ich (predpokladané) príjmy a výdavky. Pripomenuli sme si, že je mimoriadne potrebné vytvárať si finančné rezervy, ktoré by v prípade mimoriadnej a neočakávanej situácie mohli človeku pomôcť na istý čas pokryť všetky výdavky, ktoré sú stabilné (pôžičky, hypotéky a pod.)

Načo slúžia banky, získavame informácie o finančnom trhu. Truhlice v komore kam ľudia v minulosti ukladali peniaze nahradili už dávno banky. Tam ukladáme peniaze, ak chceme, aby nám vďaka úrokom priniesli „úrodu“, ale aj tie, ktoré momentálne nepotrebujeme. V banke máme uložené aj peniaze, ktoré bezprostredne potrebujeme a platíme nimi bez toho, aby sme ich z banky vybrali. Je to vďaka internetu, platobným kartám a moderným technológiám. Z banky si za presne stanovených pravidiel môžeme vybrať aj peniaze, ktoré nie sú naše. Banka nám požičia a my ich neskôr vrátime. Banka je miesto, kde sú peniaze bezpečne uložené. Banka s peniazmi hospodári tak, že ich prijíma od tých, ktorí peniaze práve nepotrebujú a poskytuje ich tým, ktorí ich vedľa využiť.

Úver a úžera, dohľad nad bankami. Oboznámili sme sa s prácou Národnej banky Slovenska, ktorá vykonáva dohľad nad finančným trhom ale tiež aj s príslušným zákonom. Diskutovali sme o tom, prečo nemôže trh fungovať bez dohľadu a aké by z neho mohli plynúť potenciálne nebezpečenstvá. Tiež sme sa zaoberali otázkou rozdielu medzi reguláciou finančného trhu a dohľadom nad ním. Možnosť čerpať úver neponúkajú len banky, ale aj splátkové spoločnosti a firmy poskytujúce rýchle pôžičky. Študenti si všimli inzeráty rôznych nebankových inštitúcií (zoznam nájdete na webovej stránke NBS), ktoré sú veľmi lákavé. Ich najväčšou výhodou pre spotrebiteľa je spravidla skutočnosť, že ide o bezúčelovú pôžičku, často o pôžičku bez potvrdenia príjmu a bez ručiteľa. Pôžičku môžeš dostať do 24 hodín alebo aj hneď. Samozrejme, že za tieto výhody si spomínané inštitúcie vypýtajú väčší úrok ako banky. Pri takýchto pôžičkách býva cena ešte menej čitateľná ako pri úveroch od banky, pretože je priamo zahrnutá v mesačnej splátke. Pozor, okrem štandardných spoločností, existujú na Slovensku aj firmy alebo jednotlivci, ktorí ponúkajú hotovostné pôžičky, na trhu sa však nesprávajú štandardne a podľa platných zákonov. Často ide o úžeru, úrok je podľa zákona neprimerane vysoký.

Úvery a kríza - bankové riziko. Žiaci získali prehľad o druhoch úveru. Posudzovali rôzne ponuky podľa úrokovej sadzby a ďalších kritérií pre správne rozhodovanie v tejto oblasti. Odhadovali výšku úroku a získali zručnosť vo využívaní úverovej kalkulačky pri výpočte úroku, mesačne

splátky i doby splácania. Posudzovali výšku mesačných nákladov na úver s ohľadom na mesačný rodinný rozpočet. Porovnávali štandardný bankový úver s pôžičkami od nebankových subjektov a so splátkovým predajom. Dozvedeli sa čo robiť, ak sme sa zadlžili a nedokážeme úver.

So študentmi sme na uvedené tému viedli diskusiu. Venovali sme sa rôznym otázkam, napr. čo ja potrebujem na založenie účtu, podľa čoho /aké faktory sú dôležité/ si vyberáme banku v ktorej si založím účet, aké výhody majú študentské účty, aké operácie vieme zrealizovať na svojom účte, prečo vôbec využívame poštu, ako funguje elektronické bankovníctvo? a pod.

Pripomenuli sme si, aké platobné karty poznáme – aké majú výhody a riziká, ktoré informácie súvisiace s ich používaním sú citlivé a umožňujú ich zneužitie.

Vzhľadom na nízke úrokové sadzby v bankách študenti diskutovali o alternatívnych možnostiach uloženia peňazí a s tým spojenými rizikami. Porovnávali na základe informácií z internetu výnos akciových, dlhopisových a zmiešaných fondov, pohyby hodnoty zlata a kryptomien na burzách vrátane globálnych politických udalostí /vojna, embargo../.

Podnikanie vo väčšine prípadov nie je možné bez úveru, ktorý môže človeku pomôcť pokryť všetky výdavky s ním spojené. Študenti boli rozdelení do dvojíc, ktoré zisťovali podmienky poskytnutia úveru, výšku úveru, ručenie, pôžičky, hypotéky a pod. v jednotlivých bankách. Hľadali banku s najvýhodnejšími podmienkami.

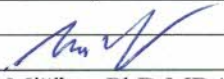

So študentmi sme na uvedené tému viedli diskusiu. Venovali sme sa rôznym otázkam. Uviedli sme postupy legálne a nelegálne pri vymáhaní dlhov, uviedli sme možnosti splatenia pohľadávok a riziko opätovného zadlženia. Charakterizovali sme osobný bankrot a jeho riziká pre zamestnanosť, majetok a dostupnosť hrnuli sme práva dlžníkov a veriteľov týkajúce sa zrážok zo mzdy a odňatia majetku v prípade exekúcie.

Opísali sme ako a prečo má človek sporiť. Opísali sme význam núdzového fondu. Vysvetlili sme význam sporenia, pozitíva i negatíva pre krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele. Uviedli sme rozdiel medzi sporením a investovaním, vysvetlili sme prečo je sporenie základným predpokladom pre investovanie.

Vzhľadom na nízke úrokové sadzby v bankách študenti diskutovali o alternatívnych možnostiach uloženia peňazí a s tým spojenými rizikami. Porovnávali na základe informácií z internetu výnos akciových, dlhopisových a zmiešaných fondov, pohyby hodnoty zlata a kryptomien na burzách vrátane globálnych politických udalostí /vojna, embargo../.

Vysvetlili sme si riziká komerčného poistenia – životné, neživotné, poistenie majetku hnutel'ného nehnuteľného. Rozoberali sme poistenie motorových vozidiel PZP a havarijné a s nimi súvisiace výhody či nevýhody a s tým súvisiacim poistným podvodom. Charakterizovali sme zdravotné a jednotlivé zložky sociálneho poistenia - nemocenské, úrazové, dôchodkové a poistenie v nezamestnanosti. Na konkrétnom príklade sme demonštrovali aké druhy poistenia je nutné platiť pri brigádnickej činnosti.

Investičným podvodom sme sa venovali v súvislosti možnosťou investovania do fondov alebo akcií neznámych – nových spoločností na trhu. Poukázali sme na to, že výška úrokových výnosov je priamo úmerná k riziku investovania. Záverom sme konštatovali, že opatnosť pri investovaní je nevyhnutná a je potrebné rozložiť investované peniaze.

Vypracovali (meno, priezvisko)	Mgr. Ľudovít Mišľan, PhD.MBA
Dátum	22.12.2022
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Ľudovít Mišľan, PhD.MBA
Dátum	30.12.2022
Podpis	